

ZBORI

REVIJA · NOVE
ZBOROVSKÉ · GLASBE
UREJUJE

ZORKO PRELOVEC

1932

LETNIK VIII · ŠTEV. 1

MESTNA

Ima vlog nad
480,000.000 Din

Telefon št. 2016 in 2616
Poštni čekovni račun št. 10.533

HRANILNICA LJUBLJANSKA

LJUBLJANA, PREŠERNOVA ULICA ŠT. 3
je največja regulativna hranilnica v Jugoslaviji.

Za vse vloge jamči ljubljanska mestna občina
z vsem svojim premoženjem in davčno močjo.

Naložbe obrestuje kar najbolj ugodno.

Posojila dovoljuje na posestva, menice in vrednostne papirje čim
najceneje.

Za male trgovce in obrtnike ima posebno kreditno društvo, za pupilne
naložbe pa sodni depozitni oddelek.

Za varčevanje mladine izdaja domače hranilnike, za pošiljanje denarja
po pošti pa svoje položnice.

Uradne ure za stranke so od 8. do 12^{1/2}.

„ZBORI“

PEVSKO DRUŠTVO
„LJUBLJANSKI ZVON“ V LJUBLJANI

revija nove zborovske glasbe. Izhaja osmo leto.
Letniki 1926, 1927, 1928, 1929, 1930 in 1931 se
dobe vezani po Din 80.—, nevezani po Din 50.—.
Naročnina za Jugoslavijo za leto 1932. **Din 50.—.**
**Partiture vseh v „ZBORIH“ priobčenih
skladb so pri upravi lista naprodaj po
1 dinar za 2 strani.**

„ZBORI“

PJEVAČKO DRUŠTVO
„LJUBLJANSKI ZVON“ u LJUBLJANI

revija nove horske glasbe. Izlazi osmo godinu.
Godišnjaci 1926, 1927, 1928, 1929, 1930 i 1931 dobe
se vezeni po Din 80.—, nevezeni po Din 50.—. Pret-
plata za Jugoslaviju za godinu 1932 **Din 50.—.**
**Partiture sviju u „ZBOROVIMA“ pri-
općenih kompozicija su u prodaji kod
uprave lista uz cjenу Din 1.— za 2 stranici.**

GLASBENO KNJIŽEVNA PRILOGA

Izhaja vsak drugi mesec

Urejuje Zorko Prelovec, upravlja Joško Jamnik, izdaja in zalaga pevsko društvo «Ljubljanski Zvon», tiska Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani, predstavnik Miroslav Ambrožič, vsi v Ljubljani / Naročnina na «Zbore»: za kraljevino Jugoslavijo 50 Din, za Italijo 25 lir, za Českoslovaško 30 Kč, za Ameriko poldrugi dolar / Ponatis člankov dovoljen le z navedbo vira

Glasilo JPS. Hubadove župe (Ljubljana) in Ipačeve župe (Maribor)

Štev. poštno-čekovnega urada 12.134

Ivo Peruzzi:

Bajka o carju

Nekoč je živel car...
Imel je grad, oj beli grad,
cekinov turških polno kad,
oj, polno kad!

Mogočen bil je car:
Imel prelepo je gospó,
vojščakov zvestih sto in sto,
oj, sto in sto!

Pa je zapravil beli grad,
pa je izpraznil polno kad;
tuj car odvel mu je gospó,
poklal vojščakov sto in sto...

Po svetu taval je vladar —
ej, da le jaz ta nisem car!

Matej Hubad

(K 40letnici kulturnega dela. Gradivo zbral Ivo Peruzzi po jubilarntovih podatkih.)

Hubadovo življenje zajema malone vse važne glasbeno kulturne pomnike zadnjih štiridesetih let in njegova doba sega v začetke, razmah do zrelišča naših naporov, ustvariti matico slovenske muzike, podvigniti reproduktivnost od koncertne narodne pesmi, preko izvajanja svetovnih del do duhovne osamosvojitve naše glasbene tvornosti. Sodba o Hubadovem celotnem, še ne dovršenem življenjskem delu pripada tedaj bodočemu zgodovinarju, ki bo pravično izmeril v objektivni distanci prizadevanja Mateja Hubada kot glasbenega organizatorja, zborovodje, pedagoga in vodnika naše glasbene centrale — državnega konservatorija v Ljubljani. Zgodovinar pa, posegajoč v polpreteklo dobo, ne bo mogel mimo Hubada kot osebnosti, nemožno se mu bo ogniti njegove rasti, življenjske borbe in vseobsegajoče trdne dejavnosti moža, ki je skoro pol stoletja soodločal, gradil, zbiral in okopal neraziskano polje naše glasbene ledine. Pričel je z Galusom in se ustavil pri moderni. Od skromne glasbene šole z negotovimi cilji je došel do konservatorija, čigar glavni ustanovitelj je on sam. Od svojih prvih pesmi po livadah pod Šmarno goro je prehodil s svojim zborom malone pol Evrope. Iz njegove šole so peli in pojo pevci od naših odrov in

koncertnih dvoran do uglednih pozornic in koncertnih dvoran tujine.

Njegovo življenje je tedaj povest našega človeka in naših razmer. Govori naj o tem življenju ob svoji 40letnici jubilarnt sam.

Nerado mu je šlo. Spomini še niso zanj. Prehrojena pot je zarezana brazda, po kateri se sin gorenjske kmetske matere ne ozre rad. Le včasih se rosno zasveti to dobro-strogo oko, najbolj tedaj, ko govori o svojem zboru. Miru in oddiha Matej Hubad ni poznal, borbe ga niso zamajale, saj je preveč veroval v pravilnost svoje poti, nalahno le so ga spokojila leta, ki razpihavaajo pač slehernemu delavnemu možu sejavnico.

Njegove izpovedi so točne, jasne, preprosto-stvarne in očitujejo izboren spomin.

Mladostna leta.

«Rojen sem bil dne 28. avgusta 1866. v vasi Povodje št. 5 pri Skaručni pod Šmarno goro, občini Vodici, okraj kamniški, s hišnim imenom pri «Rebovu». Oče Valentin (Balant) je bil najmočnejši orjak daleč naokoli, veder, vesel človek in dober pevec. Mati Marija, roj. Pušavec, doma iz posestva pri «Raku» pod Šinkovim turnom, se je primožila na Rebovovino. Jaz sem bil zadnji izmed devetih otrok. Mati mi je nanaglo umrla, ko mi še ni bilo poldrugo leto, 17. januarja 1868. Ko je ležala na mrtvaškem odru, sem hodil po hiši v srajčki, nosil pručico v rokah in pel narodne pesmice.

Izmed otrok je bilo petero fantov. Franc (poznejši, že pokojni dvorni svetnik in deželni šolski nadzornik), Matija je umrl v zreli moški dobi, na posestvu je ostal brat Janez, ki je umrl v vojnem času. Starejša sestra Marijana (že umrla gostilničarka pri «Sokolu») je bila moja prva učiteljica petja. V zimskih večerih pri domači preji, me je mnogokrat poklicala k sebi in mi pela narodne in nabožne pesmi, ki sem jih takoj zapel za njo ali skupno. S sedmim letom sem bil vpisan v prvi razred osnovne šole na Skaručni. Šolski prostori so se nahajali tedaj v pritličju župnišča. Poučeval me je Matevž Bohinc, organist in pomožni vaški učitelj, ki me je vzel kdaj na kor ali me pri starem špinetu v svojem stanovanju učil mašne pesmi in litanije pet. Korajžno sem vodil sopran pri domači maši ob 6. uri zjutraj in pri popoldanskem nauku od sedmega leta dalje. Na 4. nedeljo po Veliki noči, na Jakobovo nedeljo in na praznik sv. Lucije, ko je bil cerkveni shod, sem dobival že večje znanje: petju na pamet je sledilo petje iz not.

V sosedovi hiši, pri mlinarju Čižmanu in na domu smo se igrali in peli. Pomagala sta brata Matija in Janez in sestre, Micka, Mana in Johana. Tako nas je z domačimi po nauku posedlo po deset na klopi pred hišo ali v veži, kjer smo prepevali, da je odmevalo od Rašice nazaj. Pravijo, da sem svojo otroško skalo «a, b, h, c» pel z visokim, močnim glasom, ki je po mutaciji postal bariton. Oče in bratje so bili vsi baritonisti. Zlasti pri mlinarju Čižmanu iz Povodij sem bil pogosto pri malici družine kot pevec v gosteh. Tam so me postavili v kot pod razpelo, da sem jim s pesmicami voščil Bog žegnaj. Imel sem baje velike uspehe. Sestra Jera pa se je sramovala nastopiti kot pevka, ker je imela slab glas.

V jeseni 1875. me je oče vpisal v II. mestno deško šolo na Grabnu v Ljubljani. Tu sem dovršil z odličnim uspehom tri razrede. Učitelj petja mi je bil pokojni Anton Razinger in moj poznejši izborni pevec ter koncertni solist, s katerim me je do njegove smrti družilo neskajeno prijateljstvo. — V jeseni l. 1878. sem se podal na vzprejemni izpit za gimnazijo v Ptuj. Na gimnaziji v Ptujju je tedaj poučeval kot profesor moj najstarejši brat Francè. Na njegovo pobudo sem od leta 1878. do 1880. obiskoval prvi in drugi razred ptujске gimnazije, ostalih šest let pa sem dovršil na stari gimnaziji na Vodnikovem trgu v Ljubljani (1881.—1886.), kjer sem 15. julija 1886. maturiral z dobrim uspehom. Oče mi je umrl, ko sem bil še v Ptujju, in je posestvo prevzel po njem brat Janez.

Že pod Razingerjem na osnovni šoli sem pel v dvo- ali troglasnem petju drugi glas z odlično oceno. Zadevanje intervalov mi ni bilo težko.

V ptujski gimnaziji sem vstopil v šolski zbor pod vodstvom stolnega organista Weixlerja. V stari ptujski mestni župnijski cerkvi sem pel pri vseh šolskih in včasih tudi pri velikih mašah sopran. V ljubljanski gimnaziji sta mi ostala v dobrem spominu profesor slovenščine, pokojni Matej Vodušek in že tudi umrli profesor Fr. Wiesthaler. Petje v cerkvenem gimnazijskem zboru je vodil pokojni Anton Foerster. V tretji in četrti gimnaziji sem že intoniral pri mašah v cerkvi pri Uršulinkah, kmalu so mi poverili tudi taktiranje. V mutacijski dobi začetkom četrte šole sem s petjem strogo prenehal, posečal pa sem pevski pouk, ne da bi pel, pač pa sem pri mašah od četrte gimnazije dalje tudi že dirigiral.

V peti šoli pa sem po končani popolni mutaciji imel že solistične nastope pri cerkvenem petju v ljubljanski stolnici, v križevniški in v šentjakovski cerkvi.

V počitniški dobi med peto in šesto šolo smo priredili s kvartetom, obstoječim iz pevcev: Franc Pogačnik (Naval — I. tenor), Ludovik Böhm (II. tenor), Matej Hubad (I. bas) in Josip Mihelčič (II. bas) koncert v Sevnici. V Idriji sem pel kot solist Vilharjevega «Mornarja». Kvartete smo peli po večini iz «Lavorike». Kvartet sem vadił pri sebi v stanovanju ali pa pri sošolcu Lovšinu, ki je bil drugi basist in srečni posestnik klavirja. Določitev programa so poverili meni. Priljubljene pesmi tedanje dobe so bile zlasti Foersterjev moški zbor «Njega ni», «Milici» in Gustav Ipavčevi: «Slovenec sem», «Zvonikarjeva» itd. Na vrtu ljubljanske čitalnice je v počitniški dobi nastopil tudi dijaški zbor.

Med šesto in sedmo gimnazijo smo se vsi slovenski pevci dijaških zborov gimnazije, realke in moškega učiteljskega domenili, da vstopimo korporativno kot dijaški moški zbor v *G l a s b e n o M a t i c o*. Zbrali

smo se jeseni leta 1884. k prvi skušnji v mali dvorani Glasbene Matice, na Bregu, v hiši, kjer se še danes nahaja gostilna «Pri vitezu», v prvem nadstropju. Vodil je takrat učitelj Glasbene Matice Sochor. Zbralo se nas je nad 80 pevcev. Prihodnja skušnja nas je združila v še večjem številu, do 120 pevcev, v Bleiweiss-Souvanovi hiši na Kongresnem trgu. Študirali smo njegov moški zbor, ki je izšel v «Lavoriki». Nadaljuje skušnje so se vršile v Permetovi hiši v tedanji Špitalski ulici, v hiši prvega predsednika Glasbene Matice, Frana Ravniharja. Ker je Sochor nenadoma obolel, je odbor Glasbene Matice poveril meni poučevanje in vodstvo njenega šolskega dijaškega zbora. (Dalje sledi.)

Ob Hubadovi 40letnici

Dodatno k I. Peruzzijevemu članku o Mateju Hubadu priobčujemo še mnenja glasbenikov, skladateljev, pevcev in pevk o njihovih odnosih do služnega jubilaranta.

Profesor in skladatelj Emil Adamič:

Vprašate me, kako sodim o glasbenem delu Mateja Hubada glede na preteklo in sedanjo dobo?

Smatram Hubada za odrešenika slovenske pesmi. Kar je bila, kar je in kar bo, se ima zahvaliti njemu.

Moji osebni odnosi do jubilaranta?

Bil mi je moder učitelj, odkritosrčen svetovalec in mi je ljubezljiv prijatelj. Več kot on, mi v vsem glasbenem življenju ni bil in ne bo nihče. Ako bi se mogel spustiti v podrobnosti, bi lahko napisal debelo knjigo.

Operni pevec Julij Betetto:

Še danes se spominjam nepozabnih vtiskov, ki sem jih doživljal kot srednješolec, takrat od gimnazijcev nazvani «Realfuchs» pri koncertih Glasbene Matice. Do tedaj mi nepoznana lepota in blagoglasje! Še ne poznavajoč čudodelni ustroj 100 do 150 glasov obsegajočega instrumenta, sem v svojem deškem čuvstvovanju občutil poleg razodetja, ki me je polagoma uvajalo v paradiz prekrasnega zborovskega petja, občudovanje, da oboževanje za moža, ki je vodil to elitno četo — zbor Glasbene Matice. Iz poznejših časov, ko sem bil že sam med izvajajočimi, so mi v živem spominu še posamezni koncerti v letih 1905. do 1907., torej do mojega odhoda na dunajski konservatorij, oziroma dvorno opero. Naj vzamem za primer le reprodukcijo Verdijevega Requiem leta 1907. Trikrat smo ga proizvajali pred nabito polno Unionsko dvorano. V Ljubljani, ki je bila tedaj po številu prebivalstva skoro za polovico manjša od današnje! Za Ljubljano je bil vsak koncert Glasbene Matice praznik. In ne samo za ljubljance! Tudi podeželski inteligenčni in glasbo ljubeči krogi so redno v velikem številu prihajali uživati krasoto umetnosti zbora Glasbene Matice.

Preseglo bi daleko odmerjeni mi prostor ako bi hotel objati različne spomine.

Duša vsemu temu pokretu je bil polnih 40 let Matej Hubad. On je bil tisti čudodelnik, ki je tisočem in tisočem odvzel vsaj za nekaj ur skrbi vsakdanjega življenja, razodevajoč jim na sijajnem instrumentu — zboru Glasbene Matice — tajne krasote zborovske glasbe. Tekom 40 let je na ta način obudil tisočem iskro ljubezni do lepega petja ter si s tem pridobil neminljivih zaslug za procvit, napredek in krasoto slovenskega zborovskega petja.

Izrekati sodbo o njegovem internem šolskem delu kot organizator in učitelj solopetja ter vseh mogočih drugih glasbeno teoretičnih predmetov, je na tem mestu nemogoče. Delo, ki ga je v tem pogledu izvršil, je uprav titansko.

Moje osebne odnose do Mateja Hubada označim najbolje z besedo — prijatelj. Sklenila sva prijateljstvo! Bil mi je v mladosti učitelj, po mojem povratku z dunajske opere moj vrhovni šef v operi in na konservatoriju. V eni kakor v drugi lastnosti mi je bil naklonjen in pravičen predstojnik.

Skladatelj in kritik Žiga Hirschler iz Zagreba:

Uglednom uredništvu «ZBOR!»

Rado se odzivljam Vašem pozivu, da Vam za Vaš jubilarni članak o Mateju Hubadu odgovorim na stavljena pitanja.

Na prvo pitanje, kako sudim o glazbenom djelu Mateja Hubada obzirom na prošlost i sadašnjost, nije baš lako odgovoriti. Mi kadkada nemamo još pravu distancu prema preminulim majstorima, a kamo li prema živima, koji još notabene vrlo aktivno saradjuju na izgradnji naše muzičke kulture. No jedno je ipak pozitivno, a to je, da je Matej Hubad dao slovenskoj muzici najvećih impulza, da je jednu ogromnu struju koncentrirao na sebe, da je tako rekući iz ništa stvorio velikih djela i da je muzički život jedne čitave generacije sveo u normalnu kolotečinu. Uz ostali bogati muzički i uspješni pedagoški rad to je jedna od najvećih zasluga te umjetničke staložene, izrazite, i svijesne ličnosti.

Na drugo pitanje odgovaram ovo:

Nažalost imam vrlo malo ličnih uspomena na Mateja Hubada. Tek jedno trebam da spomenem: bilo je to za vrijeme rata, kada je smrtni bijes gorio najvećim žarom. Naša zagrebačka 25. domobranska pukovnija došla je u Ljubljano, da svojom muzikom omogući izvedbu jednog oratorija Hugolina Satnera. Stupajući kroz lijepe ljubljanske ulice, odzvanjale su gradom prvi puta hrvatske vojne zapovijedi. Ljubljansko pučanstvo primilo je tu riječ oduševljeno, a nimalo manje sam jubilarac, Matej Hubad. Ja, onda još nesvršeni konzervatorista, stajalo sam pred svojim posljednjim ispitom. Matej Hubad stavio mi je širokogrudno svoju školu i svoj klavir na raspolaganje, da mogu vježbati i svršiti svoj posao. Nikada prije nijesam vidio Hubada, ali me njegova gostoljubivost i ljubaznost odmah zagrijala, i ja nijesam samo vidio njegovu susretljivost, već sam i osjetio njegovu dobrotu. Hubad, ne poznavajući mene, učinio je za jednog mladjeg kolegu vse, što je mogao. To dovoljno karakterizira čovjeka Hubada.

Univ. prof. dr. Gregor Krek:

Velemenjeni gospod urednik!

Velike, zares nevenljive zasluge, ki jih ima Hubad za našo muzično kulturo, zlasti pa za kulturno petje, so bile tolikokrat javno poudarjene in so tako obče znane, da bi jaz v tem pogledu ne mogel nič novega povedati. Njegovo eminentno prožnost, morda hkratu konciliantnost dokazuje dejstvo, da je v zadnjih letih propagiral tudi dela, ki menda v pevsko tehničnem pogledu niso povsem ustrezala onemu idealu, ki ga običajno in pač upravičeno goji vsak učitelj petja.

Operna in koncertna pevkica Pavla Lovšetova:

G. urednik! Želite, da povem kaj o Hubadu. Zelo rada! — Toda — — —

Pisati o Hubadu ni lahko. Sposobnejši bodo s peresom našli, koliko in kaj je vse storil ta veliki mož v štiridesetih letih neprestanega, z veliko ljubeznijo in brezprimernim potrpljenjem izvajanega dela.

Mi, ki smo gledali vso njegovo gigantsko silo pred četrto stoletjem, občudovali njega — organizatorja, oboževali učitelja — mojstra, ki je s svojo sugestivno močjo vodil naše prve korake na oder, mi vemo najbolje, da v naši slovenski zgodovini ni mnogo mož, ki bi si bili narodovo češčenje in ponos zaslužili v toliki meri kakor naš mnogočislani jubilar.

Premлада sem bila, ko sem vstopila v Matični zbor, da bi mogla slutiti, koliko je do onih dni že pretrpel zborovodja Hubad s prijatelji, ki so z njim začeli hoditi novo glasbeno pot, in z nasprotniki, ki so mu jo tlakovali s poleni. Le eno mi je bilo jasno: ta mož je edinstven, pevske vaje pri njem so užitek in zabava, nihče ne zna v pevčevem jeziku tako tolmačiti skladateljev kot on, njegove strokovne razlage so kot pravljice, ki jih verno poslušala okoli njega zbrana družina. Da, družina! Ker le v družini je mogoče veselje in težave deliti s tako vdanostjo, kot se je kazala v onih dneh. Najboljši pevci tedanje dobe so sodelovali v Hubadovem zboru. Pevske vaje so bile obveznost, kakršno danes morda komaj občuti plačan umetnik. In vendar je Hubad — zlasti pri štu-

diju velikih del — raztegnil mnogo skušenj na dve — celo tri ure! In prihajali smo z navdušenjem — o kako radi! — Ker pri tistih vajah pevci nismo spoznavali le skladateljevih misli, temveč obenem poslušali tudi Hubadova podzavestna predavanja o lepem in pravilnem petju.

Kolikokrat se je siromak prepotil, preden je stogro maso naučil, da je pela enotno. V svojem zboru ni trpel predpevcev, vsakdo se je moral žrtvovati skupnosti, ubogati na migljaj, živeti in mreti tisti čas samo za Hubadova načela. In v dobi tiste vojaške discipline je ustvarjal Hubad in nam pričaral koncerte, ki so bili kakor Velika maša. Izklesal je mogočne fortissime, ki so zveneli kot dragocene orgle, ali zazibal v lebdeče sočne pianissime, ki so fascinirale poslušalstvo. Njegov temeljit študij velikih oratorijskih del je vzbujal spoštovanje celo pri tujih solistih, ki smo si jih morali v oni dobi še izposojati iz Prage ali z Dunaja. Znamenita češka altistka je nekoč pri skušnji občudujoče vzkliknila: «Moj Bog, koliko ta človek zna!» A mi smo takrat komaj razumeli, kako genijalnega mojstra imamo. Vedeli smo, da veliko zna, a koliko jih je bilo, ki so ga pravilno visoko cenili? Njegova prirojena ljubezniva domačnost nam ga je naredila le preveč domačega, da smo mnogokrat pozabili, da nima vrstnika med nami!

Da je Hubadovo naporno delo pri oranju take ledine močno izpodjedalo njegove živce, kdo bi se čudil? In če se njegovemu bistremu duhu in tankim ušesom niso dosti hitro pokorila naša nerodna pevska grla, kdo bi mu zameril, če nas je v svoji ogorčenosti ozmerjal z butci, ali če je nepazljivcu, ki je zamenjal pavzo z noto, poslal taktirko v glavo, ali milostivi v prvi vrsti, ki je preveč verno strmela v note, namesto v dirigenta, odbil klobuk s frizuro, da je odletel čez več vrst kakemu gospodu v naročje? — Bog ne daj, da bi se ob takih resnokomičnih prizorih kdo zasmel! Hubadove skušnje so bile kot molitev v cerkvi; Mir — pozor! Po skušnji pa je grmeči general pristopil k vsakemu «delinkventu» posebej in mu prijazno stresel roko: «No, zlehtnež, saj ste pridni — klanjam se!»

Ko je nekoč revnemu šaljivcu zaklical: «Glavo vam bom odtrgal, če ne boste prav peli» — je ta polglasno izpovedal: «Slabo bi si postregel. Moja usta ga dosti stanejo že zdaj, ko jih nosim na svojem vratu!» — Tu smo deključki ostmeli, vlekli smo na ušesa, kaj govore v pavzi tenorji za nami in se čudili: tak je torej Hubad, svojim pevcem ne daje samo od svojega znanja, temveč tudi od svojih dohodkov. In smo čule, da ta pevec ni bil edini, ki je bil deležen vsebine iz Hubadove denarnice.

Kot učitelj solopetja pa je pri nas Hubad do danes edini, ki zre lahko na izredno veliko število trajnih uspehov svojih učencev. Mislim, da je to najboljši dokaz, da jih je naučil prav peti in da njegova metoda ni taka ali taka, kakor bi včasih radi povedali zavistneži. Nekateri prominentni pevci pojo že cela desetletja z uspehi, za katere jih zavidna mnogo mlajših moči. Spomnim naj le na Josipa Križaja ali pokojno Irmo Polakovo, o kateri smo pred kratkim čitali, da ji je po več kot 50letni karijeri zvenel glas še sveže in lepo — kot takrat, ko je začela svojo pevsko pot pod Hubadovim vodstvom.

Biti učitelj solopetja je menda najnehvaležnejši poklic na svetu. Pride človek z lepim glasom a z majhno inteligenco in še manjšo pridnostjo. In misli domišljavo: «Vsi so mi rekli, kako lep glas imam, še malo šole, pa bom svetovna korifeja.» A Hubad hoče mnogo več od učenca: dela, dela in zopet dela, da se dragulj — glas — obrusi. On ne pozna nikakih ekspresnih «Schnellsiederkursov», temveč ono samo solidno in trpežno delo, ki zahteva svojega časa, da dozori. A mali človek z lepim glasom tega ne razume, in ker ne postane nič, je seveda učitelj kriv, češ, «ker ima napačno metodo». Še težje je z onimi, ki imajo veliko ambicije, grandiozne načrte in vzgledno pridnost — a malo glasu. Njihova volja je močnejša kot njihova možnost udejstvovanja in malo jih je, ki bi samokritično priznali: «Premalo materijala imam za veliko karijero.» Največkrat slišimo sodbo: «Kako prijeten glas, kako inteligenčen človek — a kaj, ko učitelj ni za nič!»

Tudi Hubadu ni bilo prizanešeno s sodbami takih površnih opazovalcev, ki ne vedo, da ravno v pevskem stanu velja rek: «Mnogo jih je poklicanih, a malo izvoljenih.»

zvok zbora prijetno deloval na poslušalca. Napačno je mnenje, da smejo pri zborih sodelovati le dobri pevci, nasprotno, tudi šibkejšim pevcem mora zbor nuditi priliko, da se udeležijo. Tudi ni samo od materiala odvisno, kako zbor poje, ampak predvsem od njegove pevske naobrazbe. Najboljši pevci se ne morejo v rokah slabega dirigenta uveljaviti, dočim bo dober dirigent tudi z razmeroma slabimi pevci uspešno nastopil. Seveda, čim boljši material, tem lažje je delo z njim, čim slabši je, tem težje.

Kateri so pogoji za lepo petje? Vsekakor pravilno dihanje ter pravilen zastavek in nastavek. O dihanju se je že toliko pisalo, da se mi ne zdi potrebno, baviti se natančneje z njim. Da mora biti v skladu z izreko in s fraziranjem, je itak vsakemu pevcu znano. Manj znana pa je mnogim pevcem pravilna uporaba zraka, ali, ako se smem tako izraziti, pravilno doziranje zraka pri tvorbi glasov. Če uporabimo v ta namen preveč znaka, tedaj se poleg glasu pojavijo razni sikajoči šumi, ki motijo čistoto zvoka. Pevce naj uporabi le toliko zraka, kolikor ga za tvorbo tonov nujno potrebuje, kar je odveč, je lepoti glasu na kvar.

Zastavek imenujemo način, kako glas zastavimo, t. j. začnemo, nastavek pa način, kako ga preobrazimo v zvočen estetičen ton. Če pevci pravilno zastavljajo, tedaj odpade ono hreščanje in pokanje glasu, ki ga slišimo pri slabo izurjenih zborih, če pa pravilno zastavljajo, dobi glas zvok in sijaj, kakor ga včasih občudujemo pri dobrih pevcih. Pravilen zastavek bomo zboru najlažje privzgojili s tihim naravnim petjem. Preglasno petje sili nevesčega pevca k trdemu zastavljanju, ki povzroča prej omenjeno hreščanje v jabolku, zato je treba kričanje, stiskanje in druge podobne napake že v kali zatreti. Ako gredo pevci od pevske vaje hripavi, je pevovodja slab.

Pravilen nastavek stremi za tem, da udarja koncentrirani zvočni steber na trdo nebo in spravi tako v tresenje, oziroma resoniranje kosti spredujega obraza (od zgornjih zob navzgor) ter ustno in nosno duplino. Kadar udarja zrak na mehko nebo ali celo na goltne stene, glas ne zveni. Znaki pravilnega petja so mehke, zvočen in prožen glas, ter naravna izreka. Ako zbor pravilno poje, tedaj mu glas «nese», pa naj poje piano ali forte, dočim je slabo šolan zbor zastrt v pianu in krhek in raskav v forte. (Natančneje sem obravnaval dihanje, zastavek in nastavek v «Cerkvenem Glasbeniku», letnika 51. in 52.)

2.) Lep sozvoč, t. j. izenačenost zbora je razmeroma težko doseči, in sicer iz dveh vzrokov: a) ker so glasovi različno barvani, b) ker ni med posameznimi glasovnimi skupinami (tenorji in basi ali ženskimi in moškimi glasovi) pravega razmerja.

Oglejmo si najprej zvočno barvo! Vsak pevec ima že od narave svoje posebnosti, ki ga ločijo od drugega pevca iste kategorije. Kakor naletimo težko na dva enako barvana tenorja, tako je težko najti dva povsem enaka baritona. Tu si mora pač pevovodja pomagati z nastavkom ter skušati vliiti v posamezne glasovne kategorije enotno barvo. Treba je tudi skrbeti, da pevci, ki motijo s svojo barvo sozvoč, stopijo v ozadje, t. j. da ne pojo z isto silo kakor drugi pevci. Nasprotno naj pevci s podobnimi barvami nekoliko močneje pojo. Na ta način je mogoče tudi pri raznovrstnih barvah doseči enoten zvok, ako ni na poti domišljavost pevec, ki večkrat prekriza z raznimi solističnimi težnjami najlepše dirigentove načrte.

Veliko napoto dela tudi napačno razmerje med posameznimi glasovi. Celo pri boljših zborih sodeluje včasih le nekoliko tenorčkov, dočim so drugi glasovi po navadi dobro zastopani. Idealno bi bilo razmerje med glasovi, ako bi bil zbor razdeljen v kvartete, toda takega razmerja že iz vzgojnih razlogov ni mogoče doseči, ker bi bilo treba včasih reducirati celo vrsto dobrih pevec, ki bi bili s tem izločeni iz glasbene vzgoje. V takem primeru je treba petje premočnih skupin podrediti šibkejšim in skušati po možnosti ublažiti slabo razmerje.

3.) Intonacija je silno kočljiva zadeva, ker vplivajo nanjo poleg sluha in raznih napak v dihanju, nastavku in zastavku še drugi faktorji, tako n. pr. vreme, razpoloženje pevec, akustika itd. Včasih so krive slabi intonaciji pretežke skladbe. Zanesljivih sredstev za dobro intonacijo ni. Naravnejše ko pojo pevci, naravnejša ko je izreka, tem čiš-

stejša bo intonacija. Pri preglasnem petju pevci stiskajo, zato jim glas uhaja navzgor, pri ležernem, zlasti tihem petju drže glasotvornice preohlapno, zato zbor pada. Dobro sredstvo za čisto intonacijo je predstavljanje tonov, t. j. pevec naj si pri kočljivih mestih, preden ton zapoje, predstavlja njegovo pravo višino. Včasih je vzrok slabi intonaciji hipna trema, zato ne opozarjaj pevce posebej na težka mesta, ker podpiraš s tem njihovo nesigurnost. Mnogi pevci pojo kakor divji petelini, ne vidijo nič, ne slišijo nič. Take pevce je treba opozoriti na to, da so še drugi ljudje pri zboru in da naj pazijo na sozvoč. Važen za čisto intonacijo je tudi postopek pri poučevanju petja. Ne seciraj nikoli skladbe, preden je niso podal pevcu v celoti. Najprej obris, nato šele odtenske in podrobnosti!

4.) Za vokalizacijo in izreko se Slovenci vse premalo brigamo, odkar je nekdo zanesel k nam krivi nauk: Govori, kakor pišeš. Za tuje jezike porabi šola ure in ure v ta namen, domači jezik pa zanemarija, dasi bi baš temeljito znanje slovenske fonetike, ki vsebuje skoro vse volkale kulturnih jezikov, bolj olajšalo njih učenje, kakor vse dolgo-vezne razlage. V glavnem pojmi, da moramo pri petju slovenskih pesmi razlikovati poleg a-ja sledeče vokale: polglasnik (tema), ozki e (mesto), široki e (žena), ozki o (most), široki o (oče), ozki i (sito), široki i (nit), ozki u (muha), in široki u (kruh). Ako hočeš, da bo zbor lepo zvenel, pazi na enotno barvo vokalov in na pravilno razzlogovanje. Slovenščina ljubi odprte zloge, zato spadajo samoglasniki na konec zloga, soglasniki k naslednjem zlogu (razčistiti, poj: ra-šči-sti-ti), izjemo tvorijo tu diftongi (ovca, majski, poj: ou-ca, mai-ski) in sonanti (l, m, n, r) v zvezi s samoglasniki, ako jim sledi soglasnik (poj: Kam-nik, lan-ski, dal-nji, sr-pšči-na). Ker ne izgovarjamo besed ločeno, ampak strogo vezano, tako da se glasi včasih stavek kakor ena sama beseda, velja navedeno pravilo tudi za besedne skupine (poj: bre-zmi-ru, u-bu-di, ne pa: brez mi-ru, up bu-di). Iz tega razloga je treba včasih tudi vokale spojiti v enega samega, dasi jih pojemo na dveh zlogih: leenkrat bi videl... ne: le enkrat... Varuj se sekanja med besedami, ker takšno petje ni ne izrazito ne lažje razumljivo, ampak zveni tuje slovenskemu ušesu, ne glede na to, da je nepevno in nemuzikalično. Izgovarjaj zlasti razločno sonornike in imej vedno pred očmi, da mora poslušalec razumeti petje, tudi ako nima tiskanega besedila. (Mnogo koristnega za zbor: prilikovanje, izreko l-a in pod. najdeš v prvem delu Breznikove slovnice, III. izdaja.)

5.) O glasbenem predavanju in o interpretaciji vladajo včasih kaj čudni pojmi. Nekateri pevovodje smatrajo interpretacijo za svojo domeno, kjer smejo poljubno gospodariti in grešiti. Če pobaraš takšnega gospoda, zakaj je izvajal pesem tako in ne drugače, kakor bi bilo pravilno, se glasi navadno njegov odgovor: «To je moja interpretacija.» Toda takšen odgovor, ki naj bi bil obenem zagovor in opravičilo, je zelo šantav. Ako bi zbor pel n. pr. «Naprej» v tempu Chopinove žalobne koračnice, tedaj bi bila takšna interpretacija slaba, tudi če bi vihtel taktirko sam Toscanini. Zakaj? Zato, ker ne bi ustrezala duhu skladbe. Skladba je umotvor, zgrajen po določenih občevaljivnih estetičnih pravilih, ne pa harmonika, ki se jo sme poljubno tiskati in pretezati. Popolno samolastno ne interpretirajo skladb niti največji mojstri, zakaj bi to mali smeli? Kdor hoče v podavanje zanesi kaj posebnega, naj pomni, da je treba za to umetniške utemeljitve in da ni vse lepo, kar komu slučajno ugaja.

Približno brzino (tempo) narekuje pri vokalnih skladbah pesem sama. V glavnem naj bo brzina v skladu s hitrostjo, s katero izgovarjamo besedilo v naravnem, nepri-siljenem govoru. Vesela vsebina zahteva včasih hitrejšo, žalostna vsebina počasnejšo brzino. V glavnem pa se moramo držati navodil, ki jih skladatelj predpisuje (allegro, andante itd.), dasi so te oznake navadno relativne vrednosti, ker jih skladatelji sami različno pojmujejo. Deloma izrazimo lahko brzino z metronomom, toda tudi to sredstvo ni povsem zanesljivo, kajti glasba je umetnost čuvstva in je zato odvisna od notranjega razpoloženja izvajalcev in poslušalcev. Povsem enako ne bo zbor dvakrat izvajal iste skladbe.

Razen na brzino, ne smemo pozabiti na celoten vtisk, ki ga nameravamo napraviti s pesmijo. Paziti je treba, da je vez med frazami in stavki čim tesnejša. Če sledi hitremu

delu počasnejši, se morata brzini skladati. Vsi deli pesmi naj bodo med seboj v lepem brzinskem, dinamičnem in agogičnem razmerju, drugače vplivajo na poslušalca kakor pot-pouri, ne pa kakor logična celota. Linijo, ki nam razodeva stopnjevanje in padanje glasbenega izraza, moraš pod vsakim pogojem ohraniti ter jo podpreti s primernimi dinamičnimi in agogičnimi sredstvi.

6.) Ritem je srce in življenje skladbe. Skladba brez ritma je mrtva in razmazana. Pri tem pa ne smemo imeti v vidu le ostrega in sirovega ritma, ki jih troši Jazz po svetu, ampak oni plemeniti, živi notranji ritem, ki preveva vsako umetnino. Ker je ritem bistveni element glasbe, ga ne sme dirigent samolastno izpreminjati. Tudi se ne sme izpreminjati komponente ritma, četrtinke in polovinke, opuščati punktirane note in druge posebnosti, ki jih predpisuje skladatelj.

7.) Z izrazom dinamika označujemo v glasbi razne stopnje moči, ki jih uporabljamo pri izvajanju skladb. Dinamika spada med glavne pripomočke estetičnega in izrazitega prednašanja ter nastopa v dveh oblikah: kot naraščanje (cresc.) in pojemanje (decresc.) glasu, ali pa kot kontrast forte-piano. Sem smemo prištevati tudi razne poudarke (sf) in sploh vsa sredstva, ki imanjo za osnovo izpremembo moči. Navadno se oklepa dinamika melodične črte, narašča z njo in pada, ako ni skladatelj kaj drugega predpisal, v glavnem pa mora slediti splošni muzikalični liniji ter pomagati skladbi do izrazitega viška. Pevovodja mora zato varčevati z dinamičnimi sredstvi ter jih podrediti najvažnejšim točkam.

Navzdol kakor tudi navzgor so zboru začrtane meje, katerih ne more prekoračiti. Navzdol zaključuje dinamično stopnjevanje neslišnost, navzgor pa ona točka, kjer neha estetično petje in kjer pričanja kričanje. Za uspešno senčenje je nujno potrebno, da pevovodja vč, kakšen forte in kakšen piano prenese njegov zbor.

Ne le iz celote, tudi iz podrobnosti se zrcali dobra dinamika: zdaj je treba podrediti zbor solistu, potem zopet izluščiti važen motiv, zaokrožiti frazo, poudariti kakšno besedo itd. Predaleč bi me vodilo, ako bi hotel opisati vse posebnosti dinamičnega senčenja. To je treba prepustiti dirigentu, njegovemu estetičnemu okusu in njegovi muzikalnosti. V glavnem pojmi sledeče: Skušaj po možnosti oživeti skladbo in povzdigniti s primerno dinamiko njene skrite lepote in posebnosti. Ohrani vez med frazami s tem, da začenjaš novo frazo z isto silo, kakor si prejšnjo končal. Vsi crescendi in decrescendi naj bodo pravilno stopnjevani. Varuj se hudih kontrastov, ako niso utemeljeni v značaju skladbe. Zbor, ki pozna samo fortissimo in pianissimo, je slab. Nepripravljeni in neutemeljeni dinamični efekti so klofute za muzikaličnega poslušalca.

8.) Agogika. S tem izrazom označujemo vse izpremembe v brzini, ki so potrebne za izrazito prednašanje, tako razne ritardande, accelerande itd. Navadno se giblje agogika vzporedno z dinamiko in pomaga podčrtavati dinamične efekte: hitrost izvajanja se s crescendom večja in obratno. Mogoči so seveda tudi mešani efekti, n. pr. glas narašča, brzina zastaja, toda to so izjeme, ki so navadno posebej označene.

Skoro še važnejši kakor za celoto, so agogični efekti za podrobnosti. Pri naraščanju fraze se nam javlja agogika kot lahko siljenje naprej, pri pojemanju kot zastajanje. Včasih je treba s kakšno noto nekoliko pohiteti, drugo zadržati itd. Ker bi me predaleč vodilo, ako bi hotel navesti vse važnejše primere, naj sledi le nekaj splošnih pravil: Ako si frazo končal z ritardandom, ne začni naslednje takoj v hitrem tempu, ampak zadrži nekoliko vsaj začetne note. Brzina naj narašča in pojema postopoma. Pri nepripravljenem ritardandu ima poslušalec isti občutek kakor potnik, kadar vlakovodja hipoma zavre vse zavore. Varčuj z agogičnimi sredstvi, ako jih ne znaš pravilno uporabljati. Kdor ne čuti v sebi sposobnosti za podrobno filigrantsko delo, naj ga opusti in naj se bavi le z glavnimi potezami skladbe, kajti nenaravno, prisiljeno in izumetničeno predvajanje odbija.

S tem je moja naloga končana, mislim pa, da ne bo škodilo, ako dodam še nekaj splošnih pripomb. Skrbi za disciplino, za lep nastop in odstop zboru. S tem pridobiš zboru ugled in simpatije občinstva, ki jih nihče tako ne potrebuje kot pevec. Zbor vodi z mirnimi gestami, ne sili s pretirano, izumetničeno temperamentnostjo v ospredje. Nič ni tako smeš-

nega kakor kontrast med dirigentom in zborom, ako se zbor za dirigentovo divjanje ne zmeni. Vsak tvoj gib se mora zrcaliti tudi v petju. Ako imaš dober ritmičen čut, dirigiraj prosto, ker bo fraziranje izrazitejše, ako ga nimaš; drži se predpisanih mahov. Intoniraj mirno in prepričaj se, preden začneš, če so vsi pogledi pevcev obrnjeni vate. Ne zahtevaj pri nastopu stvari od pevcev, ki jih pri vajah nisi naučil, s tem ustvarjaš zmedo. Pri izbiri skladb upoštevaj zmožnosti pevcev. Nekatere so za pevce prava tortura in niso dokaz skladateljevega znanja, ampak njegovega neznanja. Poj, kar zboru leži, in ne sili preko svojih moči. Skladba, ki uničuje pri pevcih veselje do petja, je storila več škode kot koristi, pa naj bo še takšna umetnina. S tem ne maram trditi, da moraš prepevati samo lahke stvari, tudi težke poj, toda le tedaj, kadar ne presegajo zmožnosti, inteligence in razumevanja pevcev in kadar niso njihovemu čuvstvanju tuje. Kdor greši proti temu pravilu, ponižuje pevce v papige. Če pa te vendarle miče nekaj vrstic pohvale za kakšno izredno težko skladbo v dnevnem časopisu, potem si zastavi sledeče vprašanje: «Sem res kaj koristil umetnosti s tem, da sem po šestmesečnem naporu dosegel le to, da so se pevci veselili, ko je skladba romala v arhiv?» Še eno imej pred očmi: Pevske tekme nimajo namena, povzdigniti en zbor nad drugega, ampak imajo namen, izpodbujati pevce k intenzivnemu delu in varovati jih pred mlačnostjo, v katero zapade prej ali slej vsak zbor, ako ne najde primerne pobude.

Iz naših organizacij in društev

Dne 3. aprila 1932. ob 10. uri dopoldne občni zbor Hubadove župe JPS v Hubadovi dvorani Glasbene Matice. Popoldne ob 15. uri predtekma za glavno tekmo pevskih zborov o priliki jubilejnih slavnosti Glasbene Matice. Na prireditvev so vabljena vsa društva. Za udeležbo se morajo na upravo Hubadove župe JPS prijaviti najpozneje do 10. marca 1931. Vse podrobnosti razvidijo društva iz pravilnika za glavno tekmo, ki se vrši dne 16. maja 1932.

Poslovnik tekmovanja pevskih zborov, včlanjenih v Južnoslovenskem Pevskem Savezu ob 60letnici Glasbene Matice ljubljanske. 1.) Vse predpriprave za tekmovanje izvrši Glasbena Matica. 2.) Tehnična stran tekmovanja, sestava jurije in izdaja priznanj je naloga JPS. 3.) Tekmujejo: a) zbori Hubadove in Ipavčeve župe v treh skupinah po vrednosti javljenih skladb; b) člani ostalih žup JPS. 4.) Skupine, v katerih bodo društva tekmovala, določi jurija po vrednosti onih skladb, ki so za tekmo od društev prijavljena. V III. skupino pridejo društva z najlažjimi skladbami, v II. s srednje težkimi in v I. z najtežjimi prijavljenimi skladbami. 5.) Društva tekmujejo s poljubno skladbo, katero morajo prijaviti najkasneje do 15. marca 1932. odboru Glasbene Matice. Če je skladba v rokopisu, morajo s prijavo poslati pet prepisov partiture, če pa je izšla že v tisku, naj se navede samo, kje je izšla. 6.) Tekmujoči zbori smejo nastopiti le s svojimi rednimi člani. Zato morajo predložiti mesec dni pred tekmo Glasbeni Matici seznam članov, ki bodo nastopili na tekmi. Tak seznam podpišejo: predsednik, tajnik in zborovodja. 7.) Nastopajoča društva morajo peti na pamet. 8.) Nagrade so štiri, za vsako skupino po ena, katero dobi društvo, ki je v dotični skupini dobilo najboljšo oceno. 9.) Hubadova in Ipavčeva pevska župa morata imeti vsaj do 20. aprila t. l. svoj redni letni župni koncert. Na tem koncertu morajo nastopiti vsa društva, ki se hočejo udeležiti potem tekme 16. majnika. Na obeh koncertih bo navzoča jurija, ki določi, kateri zbori bodo pripuščeni h glavni tekmi. 10.) Vsak zbor se oceni pri glavni tekmi: I. glasovne vrednote: a) glasovna izobrazba, b) sozvočje zboru, c) splošna intonacija, č) vokalizacija in izreka; II. muzikalne vrednote: a) muzikalna linija in tempo, b) ritmika, c) dinamika, č) agogika in fraziranje. 11.) Jurija voli izmed sebe predsednika na prvi seji, ko se sestane. Število članov je pet, ki jih predlaga Glasbena Matica, potrdi pa JPS. Tajnik fungira le kot zapisnikar, ni član jurije in ga določi Glasbena Matica. 12.) Poslovanje jurije je kolikor toliko javno. Preden razglasi rezultat, pokliče zborovodje ter jim pojasni ocene. Javno se razglasi uspeh ob koncu tekme z razdelitvijo daril. 13.) Proti oceni ni priziva. 14.) Ocena se določi z zaporednimi številkami 1, 2, 3 itd. 15.) Društva nastopijo po vrstnem redu, kakor ga določi

jurija, in sicer najprvo društva III., nato II. in zatem I. skupine, končno gosti. Nastopni red je izbran tudi glede na celotno sestavo sporeda. — V Ljubljani, dne 29. januarja 1932.

Pevskim zborom Hubadove in Ipavčeve župe JPS! Za eventualni skupni nastop vseh zborov! Študirajte: moški zbori v današnjem zvezku «Zborov» objavljeno skladbo «Spomin» skladatelja Frana Ferjančiča, mešani zbori pa učinkovito skladbo Emila Adamiča «Kresovale tri devojke», ki je tudi izšla v «Zborih». Notni material obeh pesmi razpošilja uprava «Zborov» po običajni ceni 1 dinar za dve strani.

JPS je zaključil z Avtor Centralo dogovor glede plačevanja honorarjev za izvajanje skladb članov UTMA. Opozarjamo na njegovo objavo v deveti in deseti številki lista «Muzički glasnik» društva «Stanković» v Beogradu.

Ustanovitev Ipavčeve župe JPS. Naši naročniki so gotovo že zaznali, da so «Zbori» tudi glasilo Ipavčeve župe JPS. Vsak iskren prijatelj naše pevske umetnosti je moral z veseljem pozdraviti vest, da se tudi severni del naše banovine organizira v veliki jugoslovenski pevski družini. Dolgo časa je trajalo sicer, preden se je izpolnila želja nekaterih, a naposled je le prišlo do konkretnosti. Po razmestu «Zveze slovenskih pevskih društev», ki je sklenila pristopiti k velikemu IPS v obliki dveh žup, ljubljanske in mariborske, se je ljubljanska (Hubadova) župa konstituirala takoj, medtem ko se je mariborska borila z različnimi težkočami zgodovinske in lokalne narave in z drugimi nepredvidljivimi dogodki, ki so ovirali delo, da ni nikoli prišlo čez predpriprave. Tako so ostali vsi organizatorični poskusi iz let 1925. in 1928. brezplodni. Še letos, na pobudo pevskega zbora mariborske Glasbene Matice, ki je izmed vseh pevskih zborov bivše mariborske oblasti edini bil včlanjen v IPS,* in po trajnem prizadevanju njegovega zborovodje prof. Vasilija Mirka se je posrečilo z resnimi pripravami za snoven vsotop v pevsko organizacijo. Snomladi so se sestali zastopniki glavnih mariborskih pevskih društev in sklenili izvesti ga odločno, brez ozira na število društev, ki se mislijo včlaniti. Tako je po odstranitvi še nekaterih ovir manjše narave prišlo do ustanovnega običnega zbora dne 29. avgusta l. l. in sicer v prostorih mariborske Glasbene Matice. Običnega zbora so se udeležili zastopniki mariborskih in celjskih društev ter ptujske Glasbene Matice. V imenu Hubadove župe je prisostvoval zborovodji njen zborovodja Zorko Prelovec, poslal na mu je len brzoglavni pozdrav njen predsednik, odvetnik dr. Anton Švigelj v Ljubljani, ravnatelj Matej Hubad na je poslal pristrčno pozdravno pismo, polno najlepših voščil in bodril za novo delo. Ustanovni občni zbor, ki ga je vodil predsednik pripravljalnega odbora prof. Mirka, je po obravnavljenih formalnostih med družini sklenil, da naj se nova župa glede na domovino buditeljev slovenske pesmi, bratov dr. Gustava in dr. Benjamina Ipavca, in nad pol stoletja dolge in tesne glasbene zveze med njima in štajersko deželo imenuje «Ipavčeva župa», za katero naj bodo, kakor za Hubadovo, «Zbori» uradno glasilo. Takoj ob ustanovitvi je pristopilo k novi župi osem društev, med temi tudi Celjsko pevsko društvo, ki je ob tej priliki prestopilo iz Hubadove župe. K tem društvom so se pridružila pozneje tudi tri druga in pričakovati je gotovo še marsikateri odziv na poslana vabila. Odbor, ki je bil izvoljen na ustanovnem občnem zboru, je sledeči: prof. Vasilij Mirk, predsednik; Rudolf Bradač («Olika», Celje), podpredsednik; Franjo Mordej («Drava», Maribor), tajnik; Albin Živko («Drava», Maribor), II. tajnik; Joško Lukša («Jadran», Maribor), blaginjak; Joško Rojc («Jadran», Maribor), II. blaginjak; Ianko Gašparič (zborovodja «Maribora») in Albin Horvat (zborovodja «Drave»), župni zborovodji; Anton Jazodič (Glasbena Matica, Maribor), arhivar; Marija Rozmanova (Glasbena Matica, Maribor), II. arhivar; prof. Konrad Fink (CPD, Celje), Joško Hrastelj («Maribor»), prof. Mirko Logar (Glasbena Matica, Ptui), odborniki; Ianko Arnuš (Glasbena Matica, Maribor), Jakob Ronret («Lira», Radvanje) in Joško Vokač («Drava»), nadzorni odbor. Nova župa je medtem že imela priliko uradno nastopiti, in sicer v Mariboru na novinarskem koncertu dne 1. decembra l. l., seveda le po svojih ma-

* Celjsko pevsko društvo se je bilo včlanilo v Hubadovi župi.

riborskih članih. Nastopila so društva: z otvoritvenimi točkami narodno železničarsko društvo «Drava» (pelo je pod spretnim Horvatovim vodstvom dva moška zbora, Vilharjevo «Trozveznico» in Caničev «Narodni skerco» ter kot prvo točko «Bože pravde»), na koncu prvega dela pevskega društva «Maribor» (podalo je dva mešana zbora, Svetkov «Ponte dei sospiri» in Adamičev «Oktobrski mrak» ter se je pod priznanim Gašparičevim vodstvom častno odrezalo), pevskega društva «Jadran» (neumorni njegov zborovodja Josip Lah je z njim predvedel dva Mirkova moška zbora, «Pradedom» in «Pomlad»; poslednjega, v katerem se je odlikoval dober in mehak bariton-solo, je moral na splošno željo ponoviti) in pevski zbor Glasbene Matice, ki je zaključil koncert z dvema točkama (z Mokranjčevo X. rukovetjo in Gotovčev «Barbari mi smo!») in moral dodati druge («Gda smo pšenici šli orat» in «Teče mi, teče vodica», dve prekmurski narodni v Kimovčevi priredbi). Na lepo obiskanem koncertu so nastopili vsak z eno točko tudi razni solisti, in sicer sopranistki Pavla Udovičeva in Antonija Škvarčeva, altistka Vida Zamejic-Kovičeva, tenorist Belizar Sancin in baritonist Fran Neralić, ki so vsi bili deležni velikih aplavzov. Sploh je bila prireditev vsled pestrega sporeda in pestrosti sodelujočih izredno zanimiva in za publiko hvaležna. V Celju pa je Celjsko pevsko društvo priredilo istega dne in tudi kot član JPS svoj koncert z izbranim sporedom; med drugim je ponovilo Foersterjeve «Turke na Slevici». Naša najsrčnejša želja je, da bi se Ipavčevi župi posrečilo voditi pevska društva štajerskega dela našega ozemlja po trdi, a hvaležni poti pevskega napredka in da bi kaj kmalu videli prve sadove njenega stremljenja, ki naj izpopolnjeno s sporednimi stremljenji njene kranjske posestrime dovede slovensko in jugoslovansko petje do potrebne umetniške višine, zlasti v onih krajih, v katerih še vlada letargija. In teh je mnogo. Štajerski del je ekonomsko in nacionalno živl čisto drugačno življenje nego kranjski; pritisk tujca je bil tam občutno hujši in je zapustil v ljudeh precej malodušnosti in apatije. Razen tega je živelo ljudstvo tudi pokrajinsko ločeno, pod vplivom treh raznarodovalnih središč, Maribora, Celja in Ptuja, kar je tudi kvarno vplivalo na čut za skupnost kulturnih potreb. Naloga nove župe bo, da te nezakrivljene nedostatke smotreno popravi. Za tako delo ba najboljši zdravnik — čas.

Pevsko društvo «Ljubljanski Zvon» je sodelovalo na Silvestrov večer s svojim mešanim zborom pri prireditvi «Soče» v Kazini.

Delavsko pevsko društvo «Cankar» je proslavilo 10letnico svojega obstoja s samostojnim koncertom dne 21. decembra 1931. v dvorani Filharmonične družbe, ki ga je naštudiral in dirgiral s svojim sicer maloštevilnim, toda pridnim in izvežbanim zborom pevovodja Kristo Perko. Na sporedu so bile narodne pesmi v priredbi F. Marolta, J. Gotovca, B. Berse in O. Deva, umetne pesmi J. Pavčiča, Z. Prelovca, I. Muhviča, P. Konjoviča in M. Tajčevića. Če pomislimo, da se zbor «Cankarja» rekrutira iz delavskih vrst, moramo tembolj občudovati ambicijo njegovih pevcev in pevovodje, ki so se upali naštudirati harmonično razmeroma težko Tajčevićovo skladbo «Pjesme od kola». Zbor je pel ves spored na pamet, brez not. Na koncertu je baritonist Albert Zupan zapel dva samospeva, režiser Narodnega gledališča Ciril Debevec pa je recitiral odlomek iz I. Cankarjevega «Kurenta».

Pridno pevsko društvo «Zvon» v Trbovljah je priredilo dne 8. decembra 1931. koncert, na katerem sta poleg društvenega zbora sodelovala renomirani mladinski zbor iz Trbovelj «Vode» in pojačeni orkester. Mešani zbor to pot ni nastopil, pač pa je moški in ženski zbor dosegel lep uspeh. Občinstvu so posebno ugajale narodne napitnice moškega zbora s spremljevanjem harmonike. Delavnost trboveljskega «Zvona» in njegovega pevovodje O. Mollia zasluži priznanje in pohvalo.

Ženski zbor UPZ je pridobil koncertno turnejo in je obiskal Karlovac, Petrinjo, Černomelj in Novo mesto. Njegovo petje je želo pod vodstvom Srečka Kurra obilo priznanja. Ženski zbor UPZ zaenkrat prednjači vsem drugim našim ženskimi zborom.

Prosvetno in podporno društvo «Tabor» je priredilo v počastitev Gregorčičevega spomina svečano akademijo dne

15. decembra 1931. Spored je bil pester in bogat. Sodeloval je orkester «Sloga» pod taktirko H. Svetela, o Gregorčiču je simpatično govoril Ivan Vovk, društveni mešani zbor (33 ženskega in 36 moškega zbor) je vse navzoče s svojim prvim nastopom prav prijetno presenetil, kajti odpel je zlasti Nedvedovo «Nazaj v planinski raj» ubrano. Glavna točka vsega sporeda je bila D. H. Sattnerja kantata «O nevihti» za zbor in orkester. Da je mladi zbor zmogel zanj razmeroma težke naloge, je gotovo zasluga njegovega pevodje Venturinja. K prvemu posrečenemu nastopu mu iskreno čestitamo!

Razno

Koncert Glasbene Matice, katerega je dne 14. januarja t. l. oddajala radiooddajna postaja kot mednarodni evroski prenos, so čuli tudi naši rojaki v Ameriki. Tako je prispel dopis od I. N. La Salle III. iz Amerike, da so 14. januarja ob 2 uri in pol (ameriški čas) razločno slišali prenos in program ljubljanske oddajne postaje. Ljubljanski program je oddajal tudi K. I. W. National Broadcastings System Chicago. Ta je sprejemal program od Langenberga, ki ga je oddajal na kratke valove ostalim svetovnim postajam. Vsi dopisniki hvalijo nastop Glasbene Matice in izborni prenos.

Liubljanska Radio postaja se je spomnila 40letnice kulturnega delovanja Mateja Hubada dne 23. januarja t. l. Po uvodni besedi pevodje Hubadove žene IPS Zorka Prelovca je oddelak mešanega zboru Glasbene Matice odpel celo vrsto narodnih pesmi v Hubadovi harmonizaciji.

Jugoslovanska akademija znanosti in umetnosti v Zagrebu je podelila prvo nagrado v znesku 8000 dinarjev (opera, oratorij, simfonija) L. Šafranek - Kaviču za opero «Medvedgradska kraljica», drugo nagrado v znesku 2000 dinarjev za Franu Lhotki za skladbo «Dve hrvatski rapsodiji» za violino in klavir.

Mirkov večer je aranžirala dne 24. januarja t. l. ljubljanska radio postaja. V uvodni besedi je Zorko Prelovce karakteriziral umetniško delo skladatelja Vasilija Mirka, nato sta solista Škvarčeva in Živko nela njegove solospve, kvartet Glasbene Matice pa Mirkove najpriljubljenejše pesmi.

Filharmonična družba v Ljubliani je prejela na svoječasni razpis nagrade za najboljši vokalno-instrumentalno simfonično delo več skladb, ki so jih ocenili: Vaclav Talich, šef. češke Filharmonije, Josip Suk, skladatelj in profesor naškega konservatorija, in K. Baranović, ravnatelj zagrebske opere. Čeprav nobena vnosanih skladb ne ustreza stavljenim zahtevam, je Filharmonična družba vendar podelila trem najboljšim skladbam priznalne nagrade v skupnem znesku 8000 Din. Priznane nagrade so dobile skladbe «Celjska romanca» Osterca, «Vizija» dr. Švare in «Ubežni kralj» Šonca.

Franc Govekar — 60letnik, ugledni pisatelj in kritik Franc Govekar je doživel Abrahamovine. Njegovo ime je v tesni zvezi z našim gledališčem. Bil je svoj čas intendant opere in posveča še sedaj vso pažnjo gledališču s svojimi poročili o drami in operi. Mladostno svezemu ljubitelju gledališča tudi «Zbori» k Abrahamovinam iskreno čestitajo!

Nadškof goriški dr. Frančišek B. Sedej je konec decembra lanskega leta preminul. Cecilijanskemu pokretu je bil velik prijatelj in zaščitnik. Goriška ni izgubila z njim le velikega svečenika in odličnega rodoljuba, marveč tudi vnetega ljubitelja cerkvene glasbe. Nai v miru počiva!

Naš skladatelj **Vasilij Mirk** je napisal za «Muzičara» nekoliko misli o diletantizmu in zvanju in izredno poročal v istem zvezku o glasbenem življenju v Mariboru.

Lovro Kubišta, po rodu Čeh, ki je bil zaposlen najprej kot kapelnik vojaške godbe, pozneje pa kot učitelj glasbe v Postojni, je 68 let star umrl v Celju. Spretno je znal aranžirati venčke narodnih pesmi za orkester. Blag mu spomin!

«Sveta Cecilija», smotra za cerkveno glazbu s glazbenim prilgom. Glasilo Cecilijinega društva v Zagrebu, ki ga vzorno urejuje kanonik Janko Barle, je v zadnjem zvezku lanskega leta poleg drugega zanimivega gradiva — spominjamo samo na tehtne članke dr. Antona Gogle o Ivanu pl. Zajcu — priobčila dva članka: Janko Barle sam je ocenil življenjsko in skladateljsko delo p. Hugolina Sattnerja ter

se spomnil 60letnice skladatelja Emila Hochreiterja in 40letnice kulturnega dela mojstra Mateja Hubada. «Sveta Cecilija» posveča izredno pažnjo vsem našim glasbenim dogdom v državi in izven nje. Naročite se na list!

Božična številka ilustrovane tedenske revije «Življenje in svet» je bila posvečena slovenski glasbi. Esezist Božidar Borko je zanj prispeval članek «Misli o glasbi», univ. profesor dr. Gojmir Krek članek «Glasba naroda», dr. Anton Schwab «Ali se glasbeni okus izpreminja?», Risto Savin je povedal svoje mnenje o moderni glasbi, dr. Pavel Kozina je poročal o Flajšmanovem glasbenem listu «Grlici», Slavko Osterc je izrazil svoje misli o Antonu Lajovicu, L. M. Škerjanc je prispeval zanimiv članek o «Dirigentu in njegovem delu», Matija Bravničar «O slovenski operni produkciji», Zorko Prelovce pa je referiral «O slovenskih glasbenih produkcijah v letu 1931.»

Odlična, tudi ljubljanski operni publiko dobro znana operna pevka Ančica Mitrovičeva se je po daljši odsotnosti vrnila v domovino ter je v Zagrebu gostovala v operi «Židovki». Zagrebško občinstvo je njeno vzorno kreacijo sprejelo silno simpatično.

Na beograjski operi je v Straussovi «Salomi» uspešno gostoval baritonist ljubljanske opere Rudolf Primožič.

«Hlahol Vinohradsky» v Pragi je proslavil 50letnico svojega obstoja s sporedom rokopisnih novink sodobnih čeških skladateljev. K jubileju zasluženemu društvu «Zbori» iskreno čestitajo!

«Vestnik Pěvecký a Hudební», glasilo «Pěvecké Obce Československé», se v vsaki številki po zaslugi urednika dr. Jaromira Fiale spominja tudi glasbenih edicij «Zborov» in «Pevca».

Pevsko društvo «Stanković» v Beogradu bo proslavilo petdesetletnico svojega obstoja z več koncerti. Poleg jugoslovanske zborovske literature namerava izvajati v družbi s svojim društvenim orkestrom Händlov oratorij «Mesijo».

Neznani skladatelj Alfred Mahowsky je komponiral opero «Hlapec Jernej» na besedilo in po povesti Ivana Cankarja v prevodu Niethammerja na Dunaju. Opera ima tri dejanja v sedmih slikah. Na novost smo izredno radovedni.

Nov način notnega sistema je izumil Pierre Hans. Objavlja ga že v prvem letošnjem zvezku glasila «Saveza muzičara u kraljevini Jugoslaviji».

Charpentierova opera «Luiza», ki jo ima v svojem repertoaru tudi ljubljansko Narodno gledališče, je doživela v pariški komični operi že 800 predstav.

Zagrebska opera lahko zaznamuje kot najvažnejši dogodek letošnje sezone vprizoritvev in izvedbo R. Wagnerjeve opere «Moistri pevci norimberški» pod taktirko odličnega dirigenta Milana Sachsa. Vlogo Hansa Sachsa je vzorno kreiral Josip Križaj.

Iz uredništva in upravnštva

Prvi zvezek letošnjega letnika «Zborov» se je zopet nekoliko zakasnil, toda ne po krivdi urednika, niti uprave. V splošni gospodarski in denarni krizi je vzrok. Inserterov, ki so le dobršna podpora listu, zlepa nismo mogli nabrati. Skoraj bo treba pri današnjih prilikah obseg glasbene in književne priloge skrajšati, ako hočemo, da bo list sploh še izhajal. — V glasbenem delu prvega zvezka objavljamo F. Ferjančičev moški zbor «Spomin», V. Mirkove mladinske pesmi in nov M. Bravničarjev samospsev s spremljevanjem klavirja. Običajne rubrike v književni prilogi koncerti, opera, novosti in mnogo majhnih beležk smo zaradi prepričlega prostora morali odložiti za 2. zvezek, ki izide v začetku aprila.

Uprava «Zborov» še enkrat lepo prosi vse lanske naročnike «Zborov», naj poravnajo čimprej naročnino na list za letošnje leto v znesku 50 dinarjev. Položnico je priložila šestemu zvezku lanskega letnika.

Spoštovanim našim skladateljem, ki so nam poslali svoje skladbe v objavo, sporočamo, da naj malo potrpe. Kar je dobrega blaga, pride na vrsto, slabo pa vrnemo po pošti.

Klavirskih skladb zaenkrat ne bomo priobčevali.

Pridobite «Zborov» novih naročnikov, podpirajte pa tudi glasbena lista «Pevce» in «Cerkveni glasbenik»!

Urednikov zaključek dne 27. januarja 1932.

Osamljena.

Wang-Seng - Yu - Kocjančič.

Matija Bravničar
(Ljubljana)

Andante poco larghetto.

Sopran

Po temnomodrem nebu mesec gre. Br-

Klavir

mf

le-čo lučko sem u-ga - sni - lo. Tak težkih mi-sli bol - no je sr -

ten.

meno mosso

ce. Jaz pla - kam, pla - kam,

poco riten. *mf*

Sol-ze mo-je be - dne pregren-ko žgoč polzé po mojem

cresc. e meno largo

li - cù, ker si tak da - - leč proč mo-jim hre - - pe -

appassionato
dimin. e

ne - - - njem, ker ra-zu - mel ni - kdar ne boš teh

poco rit.
sostenuto

bo - le - čin, ko me pri te - bi ni.

in tempo
mf
f
mf
allarg. e dimin.

Spomin.

Ivan Jenko.

Fran Ferjančič
(Novo mesto)

Adagio.

Moški
zbor

Na krasni strani gorenjski je ravno sorško po-lje, ju-na-ju-

na - ci hrabri sloven - ski pod širnim po-ljem le-že. Na

se ti-hi grob-je od-pró,
noč, na noč jun zve-zda po-si - - je, se ti-hi grob-je, grob-je od-pró,
se ti-hi grob-je od-pró, junakov

junakov roj se iz-vi-je na go-ró,
junakov roj se iz-vi-je na si-vo go-ró na go-ro, na si-vo go-ro, na si-vo go-ro

na si-vo spla - - - va go - - - ró. Urh

Štirje mladinski ali ženski zbori :

1. Jutranji zvon.

Janko Samec.

Vasilij Mirk
(Maribor)

malo hitreje (♩ = 72)

Počasi (♩ = 60)

mf Din din vmla-do ju-tro
Din-don, dingl-don, din-don, don
pp
mf Din-don don

mf po-je zvon, din, din
Din dingl-don, din-don, don
pp
mf Din-don don

p vmla-do ju-tro po-je zvon. Din, din. *Fine*
Din, dingl-don, din-don, don.
pp
mf Din-don don.

Gibljivo ♩ = 84

mf 1. Zlato soln-ce iz-za go-re že zbu-di za-spa-ne
2. glej-te, o za-span-oi, vse je ži-vo: po-lja,
3. go-ri prav-i-so-ko Bog gro-zispravično
mf

1. što - re in iz po - - stelje jih me - če ter za nos na vrt jih
 2. klan - oi. Pticek se na ve - ji zi - ba, krave so že vr - hu
 3. ro - ko: „Ni - ti vo - - de ni - ti kru - ha ne bo da - - nes za le -

3. „ni - ti vo - de ni - ti kru - ha
 2. vse je ži - vo: polja, klan - ci,
 1. in iz po - stelje jih me - če

nitreje

v tempu

1. vle - če; in iz po - ste - lje jih me - če ter za
 2. hri - ba, vse je ži - vo: po - lja, klan - ci, glejte,
 3. nu - ha! „Ni - ti vo - de ni - ti kruha ne bo

1. in iz po - stelje jih me - če,
 2. vse je ži - vo: po - lja, klan - ci,
 3. „ni - ti vo - de ni - ti kruha

zadrž.

1. nos na vrt jih vle - - če.
 2. glej - - te, o za - span - - ci.
 3. da - - nes za le - nu - - ha!

I. in II. III.

mf

*Din - don
 kakor sprva
 do
 Fine.*

Op. Samoglasnike v zlogih „din - don“ in „zvon“ izvajaj krajše in poj „n“!

2. Ciba.

Janko Sameo.

Vasilij Mirk
(Maribor)

Nekoliko živahno ♩=120

mp Cib, cib, cib, ci - - ba se po vr - tu zi - - ba,

zadrž. *v tempu*

se po vr - tu zi - ba *p* in za dro - - bno pi - - - šče
p Cib, cib, cib, ci - - - ba

sladko zr - - no i - - - šče, in za dro - - bno pi - - - šče
cib, cib, cib, ci - - - ba, cib, cib, cib, ci - - - ba,

mf *zadrž.* *mf* slad - - ko zr - no i - - - šče, sladko zr - no i - šče.

cib, cib, cib, ci - - - ba *mf*

mp

1. ko ga pa ne naj - - - de, k mamiv hi - šo zaj - - - de,
2. Mama zrn na - tre - - - se, pišček jih na - je se,

zadrž. *v tempu*

1. k mamiv hi - šo zaj - de:
2. pišček jih na - je se.

p „Ma-ma, ma - - ma, kok, kok, kok, kok, kok,
Ci-ba, ci - - ba ko-ko-ko-ko-dajsa,

mp
1-2. Cib, cib, oib, ci - - - ba,

1. mama, ma - - ma, kok, kok, kok, kok, kok, mama, ma - - ma, kok, kok, kok, kok, kok,
2. ci-ba, ci - - ba ko-ko-ko-ko-dajsa, ci-ba, ci - - ba ko-ko-ko-ko-dajsa,

1-2. cib, cib, oib, ci - - - ba, cib, oib, oib, ci - - - ba,

I. la - - čen, lačen je o-trok!“

zadrž.

mf mama, ma - - ma, kok, kok, kok, kok, kok, la - - - čen je o-trok!“
ci-ba, ci - - ba ko-ko-ko-ko-dajsa:

mf
cib, cib, oib, ci - - - ba

II. 2. „Bom no-si-la, jaj - ca!“

zadrž.

2. „Bom no-si - la jaj - ca!“

v tempo

1. nihče se je vi - del ni! Ni - hče se je vi - - del ni, —
 2. nihče se ju ne po - zna! Ni - hče se ju ne po - zna, —

1. nihče se je vi - del ni!
 2. nihče se ju ne po - zna!
 3. dru - gi me - - dka

zadrž.

da.

lon - - čka dva,
 drugi medka lon - čka dva.

zadrž.

Dru - gi me - - dka lon - - čka dva,
 drugi medka lon - čka

dva. *cresc.*
 dva, taratara-ta, taratara-ta, taratara-ta, tarata!
f taratara!

4. Medvedov ples.

Radivoj Rekar.

Vasilij Mirk
(Maribor)

Tempo kola.

p
Ple - ši, ple - ši, ko - sma - ti - nek, da te

p
kosmati-nek, da te vi-di mamin si-nek, da te vi - - di

p
ma - min si - nek. U le - vo, v de - - sno dva ko -

da te vi-di si - nek. U le-vo, v desno dva ko-ra-ka, v le-vo, v de-sno

naraščati polagoma na...f

ra - - ka, sem - kaj tja-kaj, semkaj tjakaj, še dva ta - ka!
 dva ko-ra-ka, sem - kaj tja - kaj še dva ta - ka!

Hi - tro
 Hi - tro bru - si no - gi bo - si, hi - tro
 Oj!

bru - - si no - gi bo - - si,
 Oj! za - me, za - - se
 bru - si no - gi bo - si, za - me, za - se

Prvotni tempo
 kru - ha pro - si! Za-me, za-se kru - ha pro - si!

Op. Pesem se poje sprva v zmernem počasnejšem tempu ter se nato čim dalje stopnjuje hitrost.

Najboljši ŠIVALNI STROJ in KOLO

z a d o m, o b r t i n i n d u s t r i j o

je samo „Adler“-„Gritzner“, švičarski **Dubied.** pletilni stroj

Pisalni stroji v treh velikostih! Društva poseben popust!
Posamezni deli za vse stroje in kolesa, pnevmatiko edino le pri

Lepe opreme,
ugodno
odplačevanje!

Josip Petelinc, Ljubljana

Telefon
št. 2913

„SLAVIJA“

JUGOSLOVANSKA ZAVAROVALNA BANKA V LJUBLJANI

VAS ZAVARUJE PROTI ŠKODAM, KI JIH PRIZADENE OGENJ,
TELESNA POŠKODBA, SMRT, VLomsKA TATVINA, TOČA ITD.

GLAVNO RAVNATELJSTVO V LJUBLJANI, GOSPOSKA ULICA ŠT. 12.
TELEFON ŠT. 2176 in 2276.

LITOGRAFIJA
OFFSETTISK

ČEMAŽAR IN DRUG

LJUBLJANA, IGRIŠKA ULICA 6

RAZMNOŽUJE NOTE PO ZELO SOLIDNIH CENAH
TER IZDELUJE VSAKOVRSNA DRUGA LITOGRAF-
SKA DELA, KAKOR ETIKETE, LEPAKE, DELNICE ITD.

GLASBENE PRILOGE „ZBOROV“
SO NATISNJENE V LITOGRAFIJI
ČEMAŽAR IN DRUG.

KREDITNI ZAVOD ZA TRGOVINO IN INDUSTRIJO

Brzjavni naslov:
KREDIT LJUBLJANA

LJUBLJANA

Prešernova ulica šte. 50

(v lastnem posloppju)

Telefon št. 2040,
2457, 2548, 2706 in 2806

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz
in valut, borzna naročila, predjemi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso
menic in kuponov, nakazila v tu- in inozemstvu, safe-deposits itd. itd.

USTANOVLJENO LETA 1895.

RUODLF WARBIENEK

TOVARNA
ZALOGA IN IZPOSOJEVALNICA
KLAVIRJEV
LJUBLJANA
GREGORČIČEVA ULICA 5.
in RIMSKA CESTA 2.

Poštni čekovni račun št. 4.0175.

Popravila se izvršujejo točno in ceno, tudi na obroke.

GROM D. Z O. Z.

CARINSKO-POSREDNIŠKI
IN SPEDIJSKI BUREAU
LJUBLJANA
KOLODVORSKA ULICA 41

Naslov brzôjavkam: GROM
Telefon Int. 2454

Zastopstva na vseh mestih tu- in inozemstva

Zastopnik mednarodne družbe spalnih
voz S. O. E. za promet ekspresnih pošilk

AKO ŽELITE BITI Z NOTAMI VEDNO

TOČNO POSTREŽENI, OBRNITE SE NA

MATIČNO KNJIGARNO

LJUBLJANA
KONGRESNI TRG 9
POŠTNI PREDAL 195

KI IMA VSE SLOVENSKE
IN TUJE MUZIKALIJE
VEDNO V ZALOGI

ALOJZIJ LOMBAR

MODNI SALON
ZA GOSPODE IN DAME

LJUBLJANA VII
CELOVŠKA CESTA ŠT. 53

*

V ZALOGI CEŠKO IN ANGLEŠKO BLAGO

SRAJCE

modne in športne, kravate, na-
ramnice, žepne robce, palce,

damsko perilo

modne bluže, torbice, flor,
nogavice in rokavice v krasni
izbiri in po najsolidnejših
cenah pri tvrdki ŠTERK nasl.

MILOŠ KARNIČNIK

LJUBLJANA

Stari trg št. 18

Perilo po meri!

Velika zaloga čipk!